

Előfizetési díj:
Egészévre 4 ft., Félévre
2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:
3 hasábos petítség egyszer
9 kr., többszöri hirdetésnél
7 kr., Bélyegdíj
30 kr.

Szülte petítség 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap
szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmentelen leveleket
csak ismert kezektől fo-
gadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Olvasóinkhoz.

Lapunk jelen számával második évi pályafutását fejezi be.

A lefolyt idő alatt bő alkalma volt a n. é. olvasó közönségnek meggyőződni arról, hogy a lap megindításakor kitért elvekhez szigorúan ragaszkodva, lépésről lépésre igyekeztünk nemes feladatunkat megvalósítani.

Valamint a múltban legfőbb törekvésünk oda irányult, hogy lapunk a megyei események híj tükré legyen és e mellett élénk figyelemmel kísérjük városunk és vidéke érdekeire befolyást gyakorló minden egyes mozzanatot: ugyancsak e kettős cél fog szemünk előtt lebegni a jövőben is.

Ezt tenni annyival is inkább legszentebb feladatunknak tekintjük, mert e körülményben gyökerezik legfőképp lapunk létjoga, ez volt fennállásának biztosítóka a múltban s ez fog lenni a jövőben is.

Dacára, hogy lapunk a legolcsóbb megyei lap és kiállítása tetemes költségekkel jár, mégis az események összeröplésakor, a nélkül, hogy e részben legesekélyebb kötelező ígéret tettünk volna, a jelen évben tízszer adtuk mellékletet, hogy a közönség igényeinek minden tekintetben eleget tennünk sikerüljön. — Ezen áldozattal járó intézkedést a szükséghez képest fenntartjuk a jövőben is. Ez uton akarjuk részben ugyanis meghálálni azon szíves pártfogást és anyagi támogatást, melybe a n. é. közönség lapunkat részesíteni kegyeskedik.

Lapunk a „Zalamegyei gazdasági Egyesület“ hivatalos lapja lévén, az olvasó közönség az egyesület működéséről lapunk útján teljes tájékoztatást szerezhet; mivel az egyesület minden nemű hivatalos közleménye lapunkba foglaltatik.

Az előfizetési ár, dacára a nagymérvű kiadásoknak, csak a régi leend t. i. egész évre 4 ft. fél évre 2 ft., negyed évre 1 ft. Az előfizetési pénz legelőszőrűben postautalvánnyal küldhető a lap kiadó hivatalához.

Helybeli előfizetőinknek egyuttal értésére adjuk, hogy új évtől kezdve a lap részére tett előfizetésekről szelvényes nyugtatványokat fogunk adni a netáni tévedések kiküldése végett.

Kérjük az előfizetés mielőbbi megújítását, hogy a nyomtatandó példányok száma felől idején kellő tájékoztatást szerezhesünk.

„Zalamegye“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Az első karácsonyfa.

Az elvetett mag megfogamzott, mert termékeny talajra talált, gyöngéd női kezek ültették el a magot, s mikor az csirát hajtott, ápolták teljes odaadással; Isten megjutalmazta fáradozásukat, gyors növekedésnek indult a gyenge hajtás, s alig egy év leforgása alatt előtűnik állott a sok szép gyümölcsessel megrakott karácsonyfa.

A szülők vonzalma övéik iránt és a gyermekek ártatlan öröme a szeretet ezen ünnepén vonzó képét adja a családi összetartozandóságnak. A karácsonyfa körül csoportosul az apró népség, s megleli rajta mindazt, a miről előbb csak álmodott. Uton utfélen sok mondani való van egymásnak, s emlegetik nagyba, hogy mivel jók voltak, milyen szép jutalomban részesültek. De sokan voltak eddig olyanok, a kik ezt sóvárogva nézték messziről, s könyvelt szemekkel panaszkodták el, hogy ők másokhoz képest milyen boldogtalanok.

Azt gondolhatná az ember, hogy előbb talán mégis boldogabb idők jártak, mert ily nemű jótékonyág gyakorlásának szüksége nem merült fel; talán nem volt annyi röghöz tapadt szegény, kinek testén alig akad meg a rongy? Nem volt annyi árva, kik a jó lelkek gyámoltása nélkül élesnének a létért való küzdelemben? Volt előbb is elég; a társadalmi bajok alig egy két kivétellel régiek, hanem az értelem új, mely azokat a magok valóságában felismeri, s az emberszeretet, mely orvosolja.

Zalamegyének nincsen árvaháza, hol az elhagyott gyermekek menedéket találnának; a balatonfüredi szeretetház áldása ugyan vidékének, de nem rendelkezik olyan alappal, hogy a megyei árvaháznak helyét pótolhatná; nincsen is kilátás arra, hogy ilyen a közel jövőben létrejöjjön, s így az árvák egyesek könnyűületeségből tengődnek. A tél rendszeren ruhátalanul találja őket; sokszor megcsik a miatt, hogy oktatás nélkül is maradnak, mert télen a ruha hiánya tartja otthon őket, nyáron pedig munkára alkalmazzák.

Ezek ügyének felkarolása céljából keletkezett városunkban a karácsonyfa egyesület, és sikeres tevékenységének gyümölcsét az idén mutatta be először. F. hó 24-én karácsony előestéjén történt meg azon ruhák kiosztása, melyeknek elkészítésére nagy részben egyleti tagok vállalkoztak, akiknek önzetlen fáradozását bőségesen megjutalmazta az az öröm és boldogság, mely a szegény gyermekek arcáról visszatükröződött. De ezt a szerény jutalmat meg is érdemelték, mert a szegények és elhagyottak gondos anyjaivá lettek az által, hogy őket felruházták, egy időre elfeledtették velök számandó sorsukat. A ruha és élelem az ember legelemibb szükséglete, és ezeknek akkor is, midőn a leg-egyszerűbb család is többé kevésbé el van látva, — nélkülözéssel kellett volna küzdeni, ha a karácsonyfa egyesület fel nem karolja ügyüket.

Valóban emlékeztetés marad az első karácsonyfa a közönségnél is, mely a sikerdús működés meglepő eredményét látta rajta, de meg a szegény gyermekekénél is, kik között gyümölcsét kiosztották. Mi azt hisszük, hogy ezt a jó termő fát, — melynek árnyában oly sokan enyhülést találtak — kiszáradni nem engedik, sőt meg vagyunk győződve, hogy termékenyítő nedv gyanánt fog rá hatni az a sok örömkönyű, melylyel annak tövét az árvák és elhagyottak megöntözték.

A zalamegyei jegyzői egyesület

választmánya f. hó 10-én tartott választmányi gyűlésének határozatából kifolyólag az 1874. évi XXV. t. c. módosítása tárgyában készített törvényjavaslat 20. §. érdemében a megye törvényhatósági bizottsági közgyűléséhez a következő kérvényt terjesztette be:

Tekintetes megyei bizottság!

A nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter úr az 1874. évi XXXV. törvények módosítása tárgyában törvényjavaslatot készített, melynek 20. §-a következőleg van szövege:

„Telekkönyvi jogok szerzésének, megváltoztatásának, vagy megszüntetésének telekkönyvi bekebelezése a telekkönyvi hatóság által magánokirat alapján csak azon esetben rendelhető el, ha a magánokirat a felek névaláírásainak, keresztvonásainak, vagy kézjegyeinek valódisága közjegyzőileg bizonyítva van.“

A törvényjavaslat indokolása szerint a magas kormány, ennek törvényerőre emelése és életbeléptetése által minden más intézmény megsértése nélkül a telekkönyvi visszaéléseknek óhajtja elejét venni s ez által a közügynek hasznos szolgálatot tenni vél: ezen törvényjavaslat illetőleg 20. §-a s indokolásával szemben Zala megye jegyzői kara egészen ellenkező következtetésre jutott, mint a mi annak tulajdonitani szándékolatuk; tehát a közérdek iránt táplált nemes érzeténél fogva

férfiasan, minden habozás nélkül kijelenti, hogy az ugynevezett „hitelesítési kényszer“ életbe léptetése által több intézmény nyílt megsértésével és a nagy közönség kiszámíthatatlan károsításával egyedül a közjegyzői jövedelem fokozása céloztatik:

mert a nagyobb és kisebb birtokosoknak egyaránt megnehezíti a vagyonuk feletti szabad rendelkezést, és mert a műveltség oly magas színvonalán álló ügyvédi kar, valamint a községi jegyzői testülettel elvonja a magánokiraton alapuló jogügylet bekebelezésének lehetőségét, midőn a névaláírások hitelességének bizonyítását a közjegyzőre ruházza.

A mint felemlíteni bátorokodunk, a szóban forgó törvényjavaslat által első sorban az egyéni jog sértetnek meg, és a nagyobb birtokos osztály is a „hitelesítési kényszer“ s az ezzel járó tanuszerzés kellemetlenségeinek alá vettetnek, de másod sorban ezen egyéni jog megszorításával a nagy közönség anyagi romlása hatalmasan előidéztetnek és a magas kincstár is tetemes rövidsége szenvedne.

A ki a nagy közönség körében él, az ismeri a szegény nép zilált anyagi helyzetét és tudni fogja, hogy egyesek 10 ft. sőt még ezen aluli értékű jogügyletet is kénytelenek megkötni, vajjon kívánható-e az, hogy ilyen jogügyletek megkötésének hitelesítésére a felek a közjegyző székhelyétől több órányi távolságra fekvő lakhelyükről, személyüket ismerő tanukat is költséges úton beszállítva a közjegyző előtt megjelenjenek és ott ismét az azonossági tanuk szerzése kellemetlenségeinek magokat alá vessék? Vajjon követelhető-e az, hogy a felek időöltés, fáradság és költségekkel együtt annyit, vagy többet költsenek, mint a milyen értéket a jogügyleti összeg kitesz? Azt hisszük, a ki a nép élet mozzanatait csak felületesen is ismeri, ezen feltevésre „nem“ fog felelhetni; ha tehát az említett törvényjavaslat törvényerőre emelkednék, a telekkönyvi állapot csak ziláltabbá tétetnek és a felek által magok között kötött jogügyletek be nem jelentésével a magas kincstár is tetemesen károsítatnék.

A törvényjavaslat azon indoklására, hogy a közjegyző által törtéendő hitelesítések a telekkönyvezési visszaéléseket megszüntetni fogják, csak azt említtük fel, hogy az ily nemű visszaélések száma oly csekély, hogy a nagy közönség érdekét ezen ok miatt szem elől tévesztetni nem szabad, és hogy egyes eseteket említhetnénk fel, melyek szerint a telekkönyvi visszaélések éppen közjegyzői okiraton alapulnak.

A közjegyzői intézmény módosításáról levén szó — helyén valónak látjuk felemlíteni, hogy azok által akár a kis, akár a nagykorúak érdekében tartott hagyatéki tárgyalások alkalmával a telekkönyvi állapot nem egészen hozatik tisztába; mert számos példával bebizonyíthatni tudnók, hogy egyes birtok részletek, melyek az örökhatározó által még életben eladattak és valami ok miatt a vevő nevére át nem irattak, a hagyatéki tárgyalás alkalmával érintetlenül hagyatnak és az eredeti birtok-íven továbbra is a volt tulajdonos nevében megmaradnak, holott a hagyatéki tárgyalásnak egyik főcélját, a birtok állapot tisztába hozatala képezi.

A törvényjavaslat azon célszót, mely a községi jegyzőt népe bizalmától az által, hogy az előtte történt aláírások vagy aláírások nem hitelesek, megfosztani és a községi jegyzőt csekély mellékes keresetétől elűzni akarja, említés nélkül szinte nem hagyhatjuk; mert ha a jegyző iránti bizalom megintatva van, azt a magas kormány is mélyen érzi; és mert a községi törvény alkotása és a jegyzői fizetés megállapítása alkalmával a mélyen tisztelt képviselő házban hangsúlyoztatott, hogy a jegyzők fizetése ezuttal magasabb összegben azért nem állapítatik meg, mivel a néppel való érintkezésé folytán némi mellékes jövedelemre is számíthat.

Nem fejtettük ki részletesen a törvényjavaslat káros hatását, csak főbb pontjaiban jeleztük, hogy általában a nagy közönség és egyesek érdekeit mélyen sértik.

A felhozott indokoknál fogva tisztelettel kérjük a tekintetes megyei bizottságot: miszerint a nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter úr által annak idejében be-terjesztendő törvényjavaslat, illetőleg annak 20. §-a visszavonása tárgyában a mélyen tisztelt képviselőházhoz feliratott benyújtani méltóztatnék.

Tisztelettel maradván a tek. megyei bizottságnak alázatos szolgálói a zalamegyei jegyző egyesület képviselőiben:

Illés Lóric nemes-apátii körjegyző, egyleti elnök.

Faiics József bucsu-szent-lászlói körjegyző, egyleti jegyző.

Az új ipar-törvényjavaslat.

Iparosaink körében általános óhaj volt az ipartörvényt tartalmazó 1872. évi VIII. t. c. módosítása. Az iparügyi miniszterium kebelében legközelebb készítették el

a hivatkozott törvény módosítását. A törvényjavaslat két fejezetről és 172 szakaszból áll.

Olvasóink tájékoztatása végett kivonatban közöljük a törvényjavaslatot, melyből a fontosabb elvi határozatokra nézve eléggé tiszta képet alkothatnak maguknak.

„Az ipar megkezdéséről” szóló első fejezet a létező törvényvel szemben nevezetes újítást tartalmaz, amennyiben behozatik az engedélyezett iparágak kategóriája. Engedélyezett iparágok, t. i. amelyeknek megkezdése és gyakorlása engedélytől van függővé téve: a szállodák, vendéglők, korezmák, pálinkamérések, kávéházak és kávéházak tartása, a zsidóskodás, a foglalkozást közvetítő ügyleti és a eselészerzés, a kézművesipar, rendes járatú időhöz kötött személyszállítás, azok ipara, kik közhelyeken a közönség számára személyszállító eszközöket tartanak készen vagy szolgáltatásokat ajánlják, mint hordárok, bérszolgák stb., az építészeti ipar, a mérges anyagok és gyógyszerek készítése és az azokkal való kereskedelem.

Ezen iparágokra, az utolsó kivételével, az elsőfokú iparhatóság adja meg az engedélyt, a mérges anyagok és gyógyszerek készítésére pedig a belügyminiszter.

A törvényhatóságok kötelesek a törvény kihirdetése után hat hónap alatt az engedélyezett iparágokra nézve az iparhatóság meghallgatása után szabályrendeletet alkotni, melyet jóváhagyás végett be kell mutatni a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriatnak.

Az iparos elhalálozása esetén, ha özvegye nem marad, vagy az üzletet folytatni nem akarja, ez a kiskorú gyermekek vagy unokák javára folytatható. Az engedélyhez kötött iparágaknál az üzlet folytatása iránt az iparhatóság határoz. Aki az engedélyhez kötött ipart az engedély kézbesítésétől számított egy évig meg nem kezdi, azt csak újabb engedély mellett gyakorolhatja.

A második fejezet szól az „*ipar gyakorlásáról*.” Ezen fejezetnek újabb intézkedései csak folyományai az első fejezet újabb határozványainak. Ezen fejezet szakaszai értelmében az engedélyhez kötött iparágok bérlők által nem üzethetők; ezen iparoknál minden üzleti hely külön engedély alá esik, valamint egyuttal minden fióktelep is.

Saját, vagy mások készítményeit végeladás, árverés vagy más tömeges és apróbb eladásra, ígérő mód úján eladni csak az iparhatóságnál történt külön bejelentés mellett szabad.

Ha a husmérés szabad gyakorlása mellett egyes községeknek marhahússal való ellátása állandóan biztosítva nem volna, ily községek kívánságára a törvényhatósági ipartanács esetleg külön intézkedéseket tehetne. Ezen intézkedések, amelyeknél az elsőfokú iparhatóság és a kereskedelmi s iparkamara meghallgatandók, a következő elvek alapján tehetők: a) a marhahússal szabad gyakorlása megszűnik és ezen ipar számhoz kötik; b) a marhahús ára időnként az elsőfokú iparhatóság által szabályoztatik; c) a marhahusmérés rendes kezelése az iparhatóság által ellenőriztetik.

Lényeges újításokat foglal magában a *segéd személyzetéről* szóló harmadik fejezet. — E szerint ugyanis a tanoncok felvétele írásbeli szerződés mellett eszközöltetik az elsőfokú iparhatóságnál, amely a tanviszony befejeztével a tanoncnak bizonyítványt állít ki, melyben az iskolai bizonyítvány adatai felelőndők, az iparban tanúsított haladás igazolatik és felvétetik azon iparos neve és lakása, akinél a tanonc a tanulási időt töltötte.

Az iparhatóság lajstromot vezet a területén alkalmazásban levő tanoncokról, amely lajstromban kiteendő a tanonctartó iparos neve, lakása és foglalkozása, a tanonc neve, kora, a tanviszony kezdete és megszűnése. Az iparhatóság gondoskodik arról, hogy havonként legalább egyszer értesítést nyerjen a tanonc magaviseletéről. E célból az iskola vezetői havonként egyszer jelentést tesznek a tanoncok iskola látogatásáról és az iskolában tanúsított előmeneteléről. Az iparhatóság ezen kívül saját kiküldötté által is meggyőződést szerez magának az iskola látogatásáról, a gyakorlati oktatásról. A törvény kihirdetése után hat hónap alatt minden iparos tartozik tanoncait az iparhatóságnál a lajstromba való bevezetés végett bejelenteni.

Ugyancsak e fejezet tartalmazza a tanoncok iskolázatására vonatkozó, rendkívül fontos fejezeteket. — E szerint ugyanis minden község, ahol legalább 30 tanonc van és a tanoncok számára külön ipariskola nincs, köteles az iparos tanulók tanításáról külön tanfolyam berendezésével gondoskodni. A tanonc köteles egész tanoncedeleje alatt az ipariskolába szorgalmasan bejárni. A tanfolyam három évig s az évi szorgalomidő tíz hónapig tart. — A tanonciscolák költségeit az illető községek viselik, a költségek fedezésére fordítandók a törvény által rendelt díjak és bírságok; ha ez elégséges nem volna, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium jóváhagyásával 2%-os pótdát vehetnek ki. Ha ez sem fedezné az iskolák fenntartásának költségeit, akkor ugyancsak a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz állami segélyért folyamodhatnak.

Minden segédnek munkakönyvvel kell ellátva lennie, melynek alakját, rovatát és kiállítás módját a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium állapítja meg. Segédet munkakönyv nélkül felvenni egy iparosnak sem szabad, a munkába lépésnél az iparos átveszi a munkakönyvet és a segéd alkalmazását a munkakönyv előmutatása mellett az iparhatóságnak bejelenti. — Az iparhatóság a területén levő segédekről lajstromot vezet, melyben kiteendő a segéd neve, a munkakönyv száma, az iparos neve, lakása és foglalkozása, a szolgálati viszony megkezdése és megszűnése. A segédnek a munkából való kilépése alkalmával az iparos köteles a munkakönyv egyes rovatát lelkiismeretesen, az igazságnak teljesen megfelelőleg kitölteni. Ha a segéd az iparos által beirt minősítés által sértve érezzi magát, jogában áll hatósági vizsgálatot kérni, melynek eredményéhez képest a minő-

sítés hatóságilag kiigazítandó és e körülmény a könyvbe bejegyzendő. — A törvény kihirdetése után hat hónap alatt minden iparos tartozik segédeit a lajstromba való bevezetés és a munkakönyv kiállítását végett az iparhatóságnak bejelenteni.

A negyedik fejezet szól az *ipartestületekről*. E fejezet egészen új és gyökeres újításokat, fontos intézkedéseket tartalmaz. E fejezet szerint törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban a mesterséggel foglalkozó iparosok kívánatára az illetékes ipar- és kereskedelmi kamara meghallgatásával a törvényhatóság határozata alapján ipartestületek alakítandók. Különböző mesterségek számára egy város területén is több ipartestület alakítható, ha az iparosok száma vagy vagyon teltsége az illető testületek működésére nézve kellő alapot nyújt. Mindazon iparosok, kik az illető város területén a testületi elapszabályokban megjelölt mesterséget űzik, a testület tagjai és mint ilyenek, a testületi járulékok fizetésére kötelesek. Kereskedők, gyárosok és részvénytársulatok e testületekbe való belépésre nem kényszeríthetők. Azon iparos, aki többféle mesterséget űz és a városban több ipartestület működik, mindazon ipartestület tagjává lesz, melyeknek alapszabályaiban mesterségei közül csak egy is meg van nevezve.

Az ipartestületek megalakítása alkalmával az elsőfokú iparhatóság a városban eddig működött ipartársulatokat, amennyiben oly mesterségek iparosából alakultak, melyekre nézve az ipartestület illetékes, a testületbe való beolvadásra felhívni tartozik. Az e célból összehívandó közgyűlésen az ipartársulati tagok két harmadrésze az ipartársulat feloszlását határozhatja el, mely esetben a társulat vagyona az ipartestület tulajdonába megy át. Ha a közgyűlés az ipartársulat további fenállása mellett nyilatkozik, az ipartársulat tagjai, amennyiben mesterségük a testület alapszabályában megvan említve, a testület tagjai közé is tartoznak.

Az ipartestület célja az iparosok között a rendet és egyetértést fenntartani, az iparhatóságnak az iparosok között fenntartandó rendre irányuló működését támogatni, az iparosok érdekeit előmozdítani és az iparosokat haladásra serkenteni. Az ipartestületek gondoskodnak arról, hogy a mesterek és legények közt rendezett viszonyok álljanak fenn, hogy az inasok ügye rendezettség, hogy surlódások esetén békebírói működés biztosítható, hogy segélypénztárak létesüljenek, hogy az iparosok anyagi érdekei szövetkezetek alakítása által előmozdítható, hogy a hatóságok az iparügy tekintetében kellő tájékozást nyerjenek.

Az ipartestület mindazon iparosokra és segéd-személyzetükre nézve, melyek az alapszabályaiban meghatározott mesterséget űzik, az elsőfokú iparhatóságnak a törvény harmadik fejezetében meghatározott teendőit végzi. Mindazon esetekben, midőn az ipartestület tudomására jut annak, hogy az említett fejezet határozatai ellen a testületbe tartozók oly mulasztást vagy eredményt követtek el, mely a törvény értelmében büntetendő, az esetet véleményes jelentése kíséretében további eljárás végett az iparhatóságnak bejelentszi.

A mesterek és segédek közötti viszony és tanoncok ügyeinek rendezése végett a testületek általános kötelező szabályok alkotása végett javaslatot terjeszhetnek elő a törvényhatósághoz, amely azokat az elsőfokú iparhatóság és az illetékes ipar és kereskedelmi kamara meghallgatása után, úgy mint a törvényhatósági szabályrendelet tárgyaltja és hozzájárulás esetén jóváhagyás végett a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz felterjeszti. A szabályrendelet végrehajtása a testületet illeti.

A testület közgyűlése elhatározhatja, hogy a testületbe tartozó segédek számára segélypénztár létesíttessék, mely esetben a segélypénztár részére külön alapszabályok szervezendők. Ezen alapszabályokban meghatározandó, hogy mily pénzekből és járulékokból alakíttatik a segélypénztár, mily esetekben és minő mértékben igényelhetnek a segédek segélyt, a segédek hozzájárulása heti bérük 3%-ánál nagyobb nem lehet, mely összeg a mester által fizetendő be hetenként. A mesterek a segélypénztárhoz épen azon arányban tartoznak hozzájárulni, mint a segédek.

Az ipartestület ügyeit a közgyűlés és az előjárás intézi. A közgyűlés évenként legalább egyszer és pedig március hó végéig tartandó, amelyen a testületbe tartozó minden iparos résztvehet. A testületi előjárás legalább 12 iparostól áll, akit a testület választóképes tagjai választanak a közgyűlésen. Az iparhatóság minden ipartestülethez állandó biztost rendel, aki örökös afféle, hogy a testületet az alapszabályok, valamint a törvény határozatai értelmében működjék.

A törvény ötödik fejezete szól az *ipartársulatokról*. Törvényeink értelmében az ipartársulatok szabad társulatok. Ezek az új javaslat szerint is fennmaradhatnak azért, mert nem mindenütt lehet ipartestületeket alakítani s a törvény nem akarja elzárni az utat, hogy ilyen helyeken is alakulhassanak ipartársulatok. Az ipartársulatok köre túg al anyiban, amennyiben a javaslat alapján segédek és gyári munkások is felvehetők tagokul.

Az *áthágásokról és büntetésekről* szóló hatodik fejezet csak annyiban tartalmaz új határozatokat, amennyiben az előbbi fejezetek határozványai azt maguk után vonják. Új azon szabály, mely a békéltető bizottságok alakítására vonatkozik. Eszerint ha összebeszélések jutnak az ipartanács értésére, azok megszüntetésére békéltető bizottság alakítandó. A békéltető bizottság az illető iparág iparosai és segédei által külön-külön választott két iparosból és hat segédből áll. A bizottság elnöke az ipartanács elnöke, jegyzője az ipartanács jegyzője. Ahol ipartestületek léteznek, a békéltető bizottságot az ipartestület alakítja.

Az *iparhatóságokról és azok eljárásáról* szóló hetedik fejezet az iparhatóságokat egészen újból alakítja. Eszerint első fokú iparhatóság: a) községekben a szolgabíró, b) rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal

bíró városokban az ipartanács; másodfokú iparhatóság: a törvényhatósági ipartanács; harmadfokú pedig a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium.

Az ipartanács elnöke egy városi tanácsos, tagjai a város iparosai és kereskedői által megválasztott két iparos (kereskedő), jegyzője a városi tanács által kirendelt hivatalnok. Az ipartanács tagjait a város összes iparosai (kereskedői) választják. Évenként az ipartanácsba 50 iparos (kereskedő) választandó. A megválasztott ötven tanácstag a városi tanácsnok elnöke alatt határozza meg, hogy mily sorrendben fogják az ipariskolákat és iparműhelyeket a tanoncok előmenetelének ellenőrzése végett meglátogatni.

A törvényhatósági ipartanács elnöke az alispán illetőleg a polgármester, tagjai a törvényhatósági bizottság által választott két tag és az illető kereskedelmi és iparkamara által választott két iparos, jegyzője a törvényhatóság által kirendelt hivatalnok. A törvényhatósági bizottság az ipartanácsba évenként 10 tagot, a kereskedelmi és iparkamara 10 iparost (kereskedőt) választ.

A törvény a javaslat szerint 1884 október elején lépne életbe.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Szegény gyermekek karácsonyfája. A szegény gyermekek karácsonyfája egylete f. hó 24-én a helybeli kaszinó helyiségében állított fel három karácsonyfát, melyek egészen meg voltak rakva aranyos díval, almával és süteményekkel. Az asztalokon voltak elhelyezve a ruhák, azonkívül a sok dió, alma, kalács, melyeket egyes jótékony szívek az árvák részére meglepetésül küldtek. — Itt főleg kiemeljük Arvay István iskola-széki elnök urat, a ki két öltözet ruhát és két pár eszimat küldött, továbbá gr. Festetics Viktorné (Sajtör) és gr. Festetics Benóné öméltségeiket, a kik két-két öltözet ruhát küldtek kiosztás végett. A közönség körében az ünnepély iránt igen nagy volt az érdeklődés. Számosan jelentek meg d. u. 4 órára a ruhakiosztásra. Ezt megelőzőleg Kovács Károly ügyvéd úr, a ki az egyesület eszméjét megpendítette s az ügynek egyik legbuzgóbb előharcosa, nyilvánosan számot adott az egyesület jelen évi működéséről. Örömmel emlékezett meg a közönség nagy mérvű támogatásáról. Csak ennek volt köszönhető, hogy már első ízben 62 gyermeket képes volt az egyesület egészen felruházni és emellett egy létesítendő árvaház javára is szép összeg maradt fenn. Beszède végén felkérte a közönséget az egyesület további szíves támogatására. Ekkor a gyermekek egyenként bejövén, mindegyik kapott egy öltözet ruhát, eszimat, továbbá diót, almát, süteményt, kalácsot. — Öröm től sugárzó arccal távoztak és kétségkívül kedvesen fognak mindenkor e napra visszaemlékezni. Az ut meg lévén törve, hiszszük, hogy az egyesület minden évben fog az árvák részére ily örömmepot készíteni. Végül megemlítjük, hogy az ünnepély alkalmával kített perselyekben 44 fnt 40 kr. jött be, másnap pedig Skublies Jenóné öngyászta Döbrétéről 5 fntot küldött e nemes célra, továbbá a Kummer-féle kávéházból egy asztal társaság által ugyancsak a karácsonyfára egyet javára 7 fnt 60 kr. küldtet.

Egyházmegyei változások. Lapunk mult számában jelezük, hogy Horváth István püspöki titkár úr szombathelyi plebánossá neveztetett ki: az ez által megüresedett titkári állomásra Dr. István Vilmos úr léptetett elő, kinek helyébe Vidos Lajos szent széki aljegyző s püspöki levéltárnok úr lépett.

Eljegyzés. Lányi Kálmán zalamegyei kir. mérnök úr legközelebb jegyet váltott benedekfalvi Detrich Ilona kisasszonnyal, Detrich Dániel lipótmegyei földbírtokos és árvaszéki elnök úr bájós leányával.

A **zalaegerszegi kaszinó** f. hó 27-én Arvay István úr elnöke alatt tartott közgyűlésen elhatározta, hogy az egyesületet az eddigi szervezet mellett továbbra is fentartja. A választmány megbízatott, hogy az 555 fntot tevő, több évről fennmaradt hátralékokat tegye tüzetes vizsgálat alá, a behajtatlan követeléseket törölje, az így fennmaradt hátralék behajtására nézve a pénztárnok rövid, záros határidőt tűzzön ki, melynek meg nem tartása esetén a hátralék a tagoktól pör útján hajtassék be. — A tisztújítás következő eredményével eszközöltetett: Arvay István elnök, Theodorovich Károly ház-nagyv. Fischer László pénztárnok, Boshán Gyula és Udvardy Ignác jegyzők. — Választmányi tagok: Arvay Lajos, dr. Graner Mihály, Hajik István, Handler István, Hantay Károly, dr. Horváth Károly, Hollósy József, Isó Alajos, dr. Mangin Károly, Mayer Jakab, Sturm György és Weisz Ede.

A **Balaton egyesület** 1884. évi január hó 9-én a fővárosi vígadó éttermében B. Splényi Ödönné Blaha Lujza asszony, Kordán Mariska, Krivácsy Ilonka és Palotay Piroška k. a., Jókai Mór és Gassi Ferenc urak szíves közreműködése mellett táncvígalmmal egybekötött hangversenyt tart.

Fejedelmi adomány. Magyarország néptanítóinak keblét az ideai karácsony napján nemes önrzert tölthette el. A tövises téren lankadást nem ismerő buzgalom a legfelsőbb helyen a legnagyobb elismerést nyitva ki kétségkívül a fejedelmi kegy ama nyilvánulásával, hogy O felsége a magyarországi tanítók árvaházára 1500 forintot, valamint az Eötvös-alap javára szintén 1500 forintot s így összesen 3000 forintot kegyeskedett házi pénztárából kiutalványozni a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr kezébe. — A legfelsőbb helyről jött kintüntet elismerés szolgáljon a tanügyi terén működőknek buzdításul, hogy a szülők ledrágább kincséből: gyermekeikből a hazának hasznos, józan gondolkodású, felvilágosult szellemű polgárokat neveljenek.

A **karácsonyfára Szent-Gróthon.** Midőn a keresztények és izraeliták közti házasságról szóló törvényjavaslatot a képviselőház többsége elfogadta, ez alkalmából Bessenyei Ernő szent-gróthi kerületi képviselő urnak egy izraelita 500 forintot adott át jótékony célokra való

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 19 frt 80 krt, 5 frt 50 krt és 9 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított, és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága Zala-Egerszegen 1883. évi november hó 30-án.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
133. 1-1.

4596./tkv. 1883.

Arverési hirdetményi.

A zalaegerszegi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Steiner Salamon végrehajthatónak özv. Háy Ferencné szül. Németh Terezia és társai végrehajtást szenvedők elleni 136 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő Zalakoppány községben fekvő a zalakoppányi 136 számú tjkvben foglalt fele részben özv. Háy Ferencné szül. Németh Terezia, másik felerészben Háy Ferenc, József és János nevű álló A + 488. hrsz. egész ingatlanra 15 frtban, az 538. hrsz. egész ingatlan 21. frtban, az 572. 659 hrsz. egész ingatlan 11 frtban, a 999. 1002. 1005 hrsz. alatti egész ingatlanra 458 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban alól eladandó elrendelte, és hogy a fenebb megjelölt ingatlanok az

1884. évi január hó 8-ik napján d. e. 10 órakor Zala-Koppány községbíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladni nem fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át illetve 2 frtot, 3 frtot, 2 frtot és 46 frtot, készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333. szám a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadék képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni; avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zala-Egerszegen 1883. november 23-án.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
128. 1-1.

Karácsoni és ujévi ajándékok.

Breisach Sámuel

könyv- és papír kereskedése

Zala-Egerszegen.

Ajánlja a legújnyosabb áron dúsán felszerelt raktárát.

Legkiválóbb bel- és külföldi irodalmi műveket díszkötésben, mindennemű díszes imakönyveket, albumokat, felszerelt írómappákat; irodai garnitúrákat, festék- és rajz eszközöket, költészeti jegyzékeket és naplókönyveket, díszes jegyzőkönyveket stb. stb.

azonkívül legújabb kiállítású levélpapírok dobozban,

monogram és jelvényekkel.

Vidéki megrendelések pontosan eszközölnének.

Névjegyek lithografizott és nyomtatottak leggyorsabban elküldetnek.

Karácsoni és ujévi ajándékok.

Számer Imre naptárkiadó-vállalata
SZÉKES FEHÉRVÁROTT.

A legjobb és legolcsóbb naptár
Zalamegye közönsége számára

ZALAMEGYEI NAPTÁR

1884-ik szökőévre.

129. 2-2.

Ára 30 kr.

Keresztkötés alatt postán küldve 35 kr.

Orvosilag ajánlva:

Dr. Koch orvostudor általános gyomör keserűje
egy eredeti üveg ára 60 kr.

Kitűnő szer étvágyhiánynál és gyomormeghülésnél, a leghatásosabb gyógyfűvek és gyökerekből készítve, a lassú emésztést előmozdítja és így étvágyat idéz elő; a gyomorra erősítőleg, melegítőleg és vértisztítólag hat; épen ugy:

Dr. HOFFMANN orvostudor növény-méll-szőrpje mellbetegnek; köhögés, rekedtség és torokfájás stb. e féle bajok ellen, egy eredeti egész üveg ára 2 frt, egy fél üveg ára 1 frt, egy negyed üveg ára 50 kr. továbbá: fenyőág-ether szárazfájások, (Gicht és Rheuma) kereszt- és mellfájások ellen egy egész üveg ára 75 kr., egy fél üveg ára 40 kr. Fülölaj, nehézhallás és fülzúgás ellen egy egész üveg ára 1 frt, fél üveg ára 50 kr. Jágerbalsam, égési sebek ellen; a legnagyobb fájások pár perc alatt már elmúlnak, egy egész üveg ára 50 kr.

Fagybalsam, egy üveggel 30 kr.

Ezen már 50 év óta kitűnő sikerrel használt s fontabb elősorolt szereket, ezekre menő bizonyítványok s a legelső orvosi tekintélyek a legmelegebben ajánlják — az annyira, hogy ezen szerekek egy háza sem volna szabad hiányozniok. — Minden egyes készítmény védjeggyel van ellátva és azok a fontabb emeltet orvostudor urak által állam leteteményezettvények szerint gyárában készíttetnek.

L. Koch & Comp.

vegytani laboratóriuma

Bodenbach, an der Elba.

6. *—12.

Főraktárak Magyarországon részére:
HOLLÓSY JÓZSEF, gyógyszerész Zala-Egerszegen,
PUNTIKAM RUD és GRÁBER ALAJ, Győrben,
R. ICHARDT és TÁRSA Székesfehérváron

Mindennemű fogfájás, még ha a fogak lyukak vagy törtek is, pillanatnyi idő alatt és tartósan elhárítatik a híres

INDIAI FOGKIVONAT

(indischer Extrakt) által. E kitűnő tulajdonságánál fogva ezen szernek egy háznál sem szabad hiányoznia. Valódi hamisítatlan minőségben, palackokban elhelyezve, palackja 35 krajcárjával Zala-Egerszegen egyedül Hollósy József gyógyszerész urnál kaphatók. 5 *—27

Előfizetési felhívás

a „PESTI NAPLÓ”

1884. 35-DIK ÉVFOLYAMÁRA.

134. 1-1

Harmincnégy év óta szolgáljuk hazánkat. Sokféle kormányt megértünk, sok viszontagságon keresztül híven küzdöttünk a nemzettel. Meggyőződésünket bátran vallottuk; nec vultus instantis tyranni, nec civium ardor prava jubentium, mente quatit solida.

A közvéleménynek lapja vagyunk; a mit a magyar nép művelt osztályai éreznek, annak adunk kifejezést. Bizonyítja ezt a nagy közönségnek kitartó pártfogása. Köszönjük előfizetőinknek irántunk tanúsított ragaszkodását.

Új esztendő, új választások következnek. Számot vetettünk multtal, jövővel: Ellenzék voltunk, ellenzék maradunk!

A jelen kormánnyal szemben okát adjuk bizalmatlanságunknak. Mert nem személyes ellenszenv, nem érdek vezeti tollunkat, hanem kötelesség: kitar-tani a nemzet nemesebb javaiért való tusában.

E kormánynak multja diestelen, jövője reménytelen.

Mit vártunk tőle és mit ígért a nemzetnek?

Azt vártuk, hogy a közjogi pártoskodás megszűnik s Magyarország osztatlan erejét a nemzet jegainak sértetlen megóvásában, érdekeinek megvalósításában, az állam szervezésében s tekintélye s befolyása magára emelésében érvényesítendő. S mit tapasztaltunk? Nem hogy Magyarország jogát kiterjesztette, de sőt Ausztriával szemben örökös alkudozással az 1867-iki kiegyezést rosszszabrá magyarázta, a nemzet önrendelkezési jogát kisebbiteni hagyta; a bosnyák kérdésben a dualizmust megsérté és aláasta; Horvátországgal szemben a végvidék bekebelezésénél, ugyszintén a fiunei kérdésben és a legutóbbi zavargások alkalmával a magyar állam szuverénitását és közjogát oly gyengén védte, hogy a Dráván tuli részek kapcsolata az anyaországgal veszélyeztetik: mindezek következtében a közjogi pártoskodás nem hogy megszűnt volna, de új tápot nyert.

Ígérte a pénzügyek rendezését. Nem rendezte: hanem csinált rengeteg új adósságot a réginek hegyibe és emelte minden évben a direkt és indirekt adókat a végsőig, az elviselhetetlenségig.

Ígért rendet az államban s kaptunk rendetlenséget: a közigazgatás zavarban, a közbiztonság megingatva, a társadalom felforgatva, hazánk reputációja meghurcolva, ime az eredmény ilyen.

De szebb jövő reményét nyújtja-e ezen kormány? Mi lesz belőlünk, ha soká vezeti még az ország politikáját.

Anyagi jólétet keresünk, s nem tudja megadni. Nincs semminemű közzgazdasági programja, tisztában sincs magával a teendők iránt. A közös vámterülettel feladta az iparpolitikát, a magas védvámokkal és fogyasztási adókkal a szabadkereskedést, a kereskedelmi szerződésekkal a mezőgazdaság érdekeit, s midőn egyfelől lehetetlenné teszi, hogy Magyarországból iparos állam váljék, mely a nagy budgetet elviselhesse, másrészt agrárius politikát sem akar követni, hogy a föld birtokosait megtartsa és jövődelmét szaporítsa.

Fináncziánkat helyrehozni nem fogja soha, mert az inproduktív kiad.

sokat katonaságra s új hivatalokra mindig felemeli s az adósságcsinálás rendszerével nem szakít.

Szervezni az államot nem képes; ezt egy pillantás igazságszolgáltatásunk sanyaru állapotára bebizonyítja.

A nemzet szellemi és erkölcsi életét fejleszteni nincs kellő érzelme: a legszomorubb, hogy a közszellem e kormány nyomása alatt mennyire alászállott s a közérkölesök romlása botrányos perekben látott napvilágot.

Magyarország alkotmányos szabadsága kortespolitikává fajult és a kormány azt üzi a legnagyobb erőfeszítéssel. A választások a parlament, a pártok a kormánynak szolgálnak eszközül s nem a nép közakarátának azon hatalmas tényezői, mint a Deák-párt idejében voltak.

E kormány fölfelé alázatos, lefelé önkényes, soha róla tudni nem lehet, hogy miféle kalandokba viszi a nemzetet, vagy mily becses jogait és érdekeit áldozza fel. Ezért maradunk ellenzék!

Hogy, míg a sajtó szabad, és ha a sajtószabadságot is elvonnék a nemzetől, mint mikor még nem volt szabad: a Pesti Napló a magyar nemzet igazi érdekeit és magas szellemi kincsét védje, hirdesse. Sem a magyar ezimert, sem a nemzeti lobogót el nem ejtjük senki kedvéért. Fegyverünk a szó, erőnk az igazság hatalma. Ha ezt valljuk, szavunk viszhangzik a szivekben. Ezeket, milliók értenek velünk egyet és még ezen kormány is meghallja a közvélemény hangját. A független közvéleményt, mely nem hizeleg.

Köszönjük a bizalmat a multban s kérjük a jövőre.

A Pesti Napló megjelen naponként kétszer, s különösen figyelmeztetünk, hogy este is egy egész nagy íven, teljes lapot adván ki, már esti kiadásunkban nyomtatjuk le a teljes tudósítást az országgyűlés üléséről és sok egyéb közleményt, melyet más lapok csak másnap reggel közölhetnek. Ez a Pesti Napló olvasóira nézve, az értesülés gyorsaságát illetőleg, egy egész napi előnyt biztosít. Hétfőn reggel rendkívüli számot adunk ki; valahányszor a tárgyhalmaz megkivánja, lapunkhoz mellékletet csatolunk. Folytonosan két regényt küldünk, a legkitűnőbb íróktól. Munkatársaink díszes köre ugyanaz marad, mind eddig volt, politikai vezérezkékünk legnagyobb részét ezután is b. Kaas Ivor s ifj. Abrányi Kornél fogják írni. Szóval: Mindenben azok maradunk, akik voltunk, azt véljük, 1884-re is jobb ígéretet nem tehetünk t. olvasóinknak. Előfizetési árak: (a reggeli és esti kiadásra, és a hétfő reggeli rendkívüli számra.) Egész évre 24 frt. Félévre 12 frt. Évnegyedre 6 frt. Egy hónapra 2 frt.

Az előfizetési árak magukban foglalják a lap díjtalan kézbesítését a postán, vagy Budapestben kétszer hához hordva. Az esti lap postai külön küldésért havonként 30 kr. fizetendő. Az előfizetéseket korán kérjük megtétni, hogy az ujévi összetörölődés miatt a lap megküldésében késedelem ne történjék. Az előfizetések Budapestre a Pesti Napló kiadóhivatalába (Barátok-tere, Athe-naeum-épület) küldendők. Vidéki megrendelésekre a postai utalványokat ajánljuk.

A Pesti Napló szerkesztősége és kiadóhivatala.